

Referat fra AG-møtet i Helsinki, Finland, 7.-8. mars 2017

Tilstede:

Michael Tolstrup, Værnsfælles Forsvarskommando, DK

Torben Iversen, Værnfælles Forsvarskommando, DK

Markus Santasalo, Finnish Environment Institute, FI

Helgi Jensson, Umhverfistofnun, IS

Sigríður Kristinsdóttir, Umhverfistofnun, IS

Jan Willie Holbu, Kystverket, NO

Torunn Østmann, Kystverket, NO

Bent Stedt, Kustbevakningen, SE

Cecar Vallin, Kustbevakningen, SE

Synnøve Lunde, sekretær for Københavnavtalen

1. Åpning av møtet

Helgi Jensson ønsket velkommen til møtet.

2. Valg av ordstyrer

Helgi Jensson ble valgt som ordstyrer.

3. Godkjenning av dagsorden

Dagsorden ble godkjent

4. Informasjon om møtet

Markus Santasalo orienterte om det, praktiske rundt møtet - kaffe, lunsj og middag for kvelden.

5. Gjennomgang av referat fra plenum/ag i oktober 2016

Ingen merknader til referatet.

6. Aktuell informasjon fra landene

Norge:

Slepeworekshop ble gjennomført i uke 47 i Tromsø med 76 deltakere inkludert delegasjoner fra både MAS-DK og KBV og flere slepebåtredereier. Fiktive og reelle «case» ble gjennomgått. Ny workshop planlegges uke 47/2017.

Norges Høyesterett har fattet dom i saken om vraket «Server». Høyesterett kom til at sjørettens regler om begrensingsfond IKKE begrenser plikten til å etterkomme vrakfjerningspålegget gitt av norske myndigheter. Høyesterett opphevet lagmannsrettens prøving av vedtaket om fjerning av vraket og sendte saken tilbake til ny behandling i lagmannsretten. Årsaken er juridiske finformuleringer i den norske forurensningsloven, og hvilke som skal brukes.

Et annet spørsmål som Høyesterett behandlet er spørsmålet om merverdiavgift (mva). Dette har vært et sentralt tema for IOPC funds (de internasjonale oljeskadefondene), hvor også Sverige, Finland og Danmark er med. Konklusjonen er at Kystverket skal inkludere mva for varer og tjenester som er anskaffet i sitt refusjonskrav til ansvarlig forurensere.

Det er utarbeidet et brodokument mellom offshore operatørene og Kystverket om statlig overtakelse av aksjonsledelsen ved operatørens aksjoner mot akutt forurensning.

OV Ryvingen, Kystverkets fjerde nye fartøy er under bygging og ventes levert høsten 2018. OV Ryvingen blir litt lenger en OV Bøkfjord, økt fra 44 til 46 meter, og har i tillegg utstyr som gir større kapasiteter på blant annet kran, og mer tilpasset for hensiktsmessig på arbeid på flytende merker. Oljevernkapasitetene blir som på de 3 tidligere, med bla. Lamor Sweep arm som primæropptakssystem, ORO tanker steam heated, IR nattkapasitet, foxtail sekundæropptaker, NO 450 sekundærlense, Bucket skimmer for bruk i is og vrakviker mm. Viktigst av alt er det likevel at det er lagt vekt på å videreutvikle hybridløsningen som ble introdusert med OV Bøkfjord. Batteripakken på det nye fartøyet vil være nesten fire ganger så stor som på Bøkfjord, og løsningen legger

til rette for svært høy virkningsgrad og hybridfleksibilitet i fremdrift. Ut fra Kystverkets driftsform kan Ryvingen dermed gå på batteri alene i flere timer, og kan lades fra landstrømsanlegg og\eller forsyne fartøyet med strøm når den ligger til kai dersom landstrøm ikke er tilgjengelig. En annen innovativ løsning er at overskuddsvarmen fra fartøyets hovedmaskin under arbeidsdagen lagres i "thermos". Ved kailigge brukes deretter den opplagrede varmeenergien til oppvarming av mannskapsområde, istedenfor en tradisjonell oljefyrt kjele.

Kystverket har anskaffet en islensepakke DESMI neopren lense som skal sto på KV Svalbard. Kystverkets rederi bytter ut sine arbeidsfartøy, og disse kan da sammenlignes med de danske strandbekjemperne.

Sverige:

Kustbevakningens fartøy KBV 001 av Gøteborg drar til FRONTEX-opdrag i perioden juni-august 2017. Det er satt inn kompenserende tiltak for å opprettholde beredskapen.

Det blir også sendt et overvåkningsfly til Middelhavet FRONTEX i mai måned.

Det har vært et anbud å få en erstatning for ROBOOM-lensen. Tester av erstatteren ble ikke godkjent og prosessen stoppet. Ny kravspesifikasjon og anbudsrunde startes på nytt.

Kustbevakningen har utarbeidet et budsjettforslag med midler for ombygging av eldre beredskapsfartøy og det meldes videre om å innlede forstudie for nye fartøy.

Sverige vil teste Chemrec deler på KBV 003 under SCOPE for å se om prosedyrene fungerer som tiltenkt.

7. Orientering om hendelser, statistikk etc fra landene

SE:

Årsstatistikken for 2016 viser innkommet 221 alarmer om forurensings-situasjoner og det ble gjennomført 34 oljevernaksjoner. Begge deler er en nedgang fra året før.

De fleste utslipp er små utslipp og skjer i løpet av sommeren og fritidsbåtsesongen.

Sverige har gjennomført 2745 timer med flyovervåkning og behandlet omlag 500 satellittbilder.

Sverige rapporterte også fra to hendelser i innlandssjøene Mälaren og Vänern, (Göta Älv) som er drikkevannet til halve Sveriges befolkning, begge med tørrlastere. Små mengder lekkasje av diesel har funnet sted til Göta Älv.

DK:

Danmark ga en parentasjon av hendelsen med fartøyet Victoria. Et portugisisk containerskip hadde en grunnberøring den 10.2 og der kom en 50 m lang flenge i skroget og inn til ballasttankene. Skipet gikk med tungolje og oljen var svært hard eller i tynn film og forsvaret fikk samlet opp kun små mengder. Fartøyet ble slept til kai av reder under overvåkning av forsvaret og skipet ble ringet inn.

Fartøyet SARA sank i februar og ligger på 80 m dyp. Det er under vurdering om det skal gis påbud på å fjerne vraket.

Statistikken for 2016 er ikke ferdig utarbeidet.

NO:

Årsrapport 2016 er ikke ferdigstilt. Det var ingen statlige aksjoner i 2016, men en nå i 2017 der det ikke var utslipp. Kort oppsummert var det registrert 67 grunnstøtinger, 112 fartøy i drift, 19 fartøy med brann og 140 øvrige skipshendelser.

Fra årsrapporten trekkes fram en hendelse som ligner på en vi tidligere har informert om der en lekter var nær ved å drifte inn i en plattform, «Eide Barge».

Slepebåten Meteor med en tom lekter på slep driftet en tid uten at dette så ut til å innebære særlig fare for forurensning. Et værskifte bidro til endring i drivretning og fart slik at det en stund var fare for kollisjon med plattform. Slep ble sikret kun 400 m fra plattformen.

FI:

Det var omlag samme rapportering av hendelser om fartøysutslipp til finske myndigheter i 2016 som i 2015. det var 48 utslipp med olje, mot 47 året før. Det var

mest småutslipp i nærheten av havner, det største utslippet utgjorde 1150 liter olje. Det er en trend at utslipp til hav går ned.

Finland mottok 250 satellitt bilder fra EMSA av finske havområder. Finlands overvåkingsfly hadde i 2016 484 timer – en del overvåkings kjer i samarbeid med Sverige og Estland. Og Finland deltar også i internasjonale flyovervåkingsoperasjoner. Finland deltok med fly (DO288) og mannskap i «olje-på-vann» øvelsen i Stavanger, Norge for å teste hvordan utstyr som benyttes for observasjon av oljeutslipp kan brukes som støtte i operasjoner.

IS:

Ingen større hendelser siden siste AG møte. Statistikk for 2016 ikke klar enda.

8. Status fra andre avtaler

8.1 Bonnnavtalen (NO)

- Plenums møte i Belgia september 2016 der Bonn Agreement Action Plan var fokus og manualen revidert
- Bonnex øvelsen vil fortsette som del av andre lads øvelser. Øvelse SCOPE 2017 er også en Bonnex – øvelse
- Flyovervåking fortsetter, bruk av droner diskuteres
- EMSA orienterte om sitt arbeid og linken mellom CECIS og SafeSeaNet som Bonnnavtalen tar i bruk for varsling
- Neste møte i Bonnnavtalens arbeidsgruppe blir i Bergen 22-24 mai

8.3 Helcom (SE)

- arbeid med volum III HELCOM manual (strand og oljeskadet vilt)
- arbeid med HNS volum II HNS manual – pågår
- WS vdr øvelseskonsept for de årlige Balex Delta gjennomført i Stockholm
- Danmark leder et arbeid som har til hensikt å finne den minste volum olje kan ta opp med samlede ressurser i delområdene (sub-regioner) i HELCOM

- Balex Delta 2017 i Kaliningrad, Russland (august) og Sverige 2018 med EU finans.
- Neste responsmøte i Helsinki i juni 2017 (og forrige i Riga november 2016)

8.5 Den arktiske oljevernavtalen

- USA holdt en varslingsstest (Connectivity test) i uke.
- For å følge opp den arktiske oljevernavtalen er det under Arktisk råd arbeidsgruppen EPPR opprettet en undergruppe Marine Environment Expert Group (MER EG)

8.6 Samarbeidet Danmark – Canada (DK)

Ikke noe nytt i selve avtalen, SAR øvelse holdes i uke 36 i Grønland.

8.7 IMO (SE)

- Kustbevakningen er ikke lenger med i noen gruppe i regi av IMO, da gruppen PPR har tatt over oppgavene.
- Model for training courses er oppdatert og godkjent
- To nye korrespondansegrupper er opprettet, bla en for «black carbon» fra skip og en for utvikling av IMO guidelines for dispergering. Forslag skal legges fram på neste PPR møte.
- Polarkoden som er forhandlet fram i IMO trådte i kraft 1.1.2017

8.8 Norge – Russland (NO)

Norge – Russland samarbeidet inkluderer en årlig øvelse. Det ble i juni 2016 gjennomført en kombinert SAR og oljevernøvelse, inkludert en fellesøvelse i strandsonen i nærheten av Kirkenes. Det er en utfordring med passering av den russiske grensen med utstyr og personell.

I oktober 2016 ble det gjennomført en «table top» i Murmansk for å øve på hvordan en oljeforurensning fra norsk sokkel ville bli håndtert mellom Kystverket, operatør (i øvelsen Statoil) og Russland basert på gjeldene avtale.

8.9 Finland - Russland

Finland og Russland møte årlig som del av denne avtalen. Samarbeidet er utfordrende blant annet hender det at russiske fartøy ikke kommer som avtalt til øvelse bla for de er reist til andre oppdrag.

Neste møte i avtalen er St Petersburg februar 2018.

8.10 Finland – Estland

Et velfungerende samarbeid med bilaterale øvelser i mai hvert år.

8.11 NORBRIT (NO)

Det ble holdt en enkel varslingsøvelse i april 2016. Så var det hendelsen med «Eide Barg» i årsskifte 2015/2016 med en lekter som drev i Nordsjøen fra nederlandsk sektor til britisk og deretter inn i norsk sektor. Hendelsen ble ikke varslet etter NORBRIT planen da planen ikke omhandler hendelser med fare for forurensning. Det vil bli vurdert om denne type hendelser bør inn i denne planen, noe som er norsk holdning.

8.12. Offshore virksomhet (NO)

(Agendapunktet flyttes til pkt 7 da det ikke er en avtale. Norge tar med hendelser fra offshore virksomheten i sine presentasjoner her).

8.13. 13th Inter-Secretariat Meeting between Regional Agreements Secretariats, DG ECHO and EMSA

KBH sekretær deltok i Inter Secretariat møte i Lisboa. De regionale avtalene la fram sine arbeidsplaner og utfordringer. Stor fokus i møte var gott til at Helcom presterte Open Risk systemet som er en metodologi for risikoanalyser. I Norge kjøres et lignende prosjekt og BeAware fra Bonnnavtalen har mye av tematikken. EMSA ønsker å arrangere en dags workshop i forbindelse med InterSpill i London mars 2018. De regionale avtalene blir invitert.

KBH står for tur til å arrangere neste Inter Secretariat møte 15.2.2018, og AG ble enige om å foreslå for Plenum at møtet blir lagt til København. DK kommer til Plenum med et forslag på dette.

8.14 Ulike "Coast guard forum"

Arctic Coast Guard forum skal ha sitt møte i Boston 23-34 mars. Finland tar over formannskapet.

North Atlantic Coast Guard forum ekspertmøter er spredt utover året med blant annet Environmental Protection WG, SAR WG og Technical WG i Halifax, Canada. Fisheries WG Sortland, Norge, Illegal Migration WG og Illegal Drugs WG i Amsterdam og Maritime Security i Paris. Høstens plenums møte blir i Irland.

Sverige forslå at ansvaret for å rapportere fra de ulike Coast Guard forum skulle fordeles formelt mellom landene.

AG vil overfor Plenum forslå følgende fordeling:

- Arctic Coast Guard Forum (ACGF) (FI)
- European Coast Guard Forum (SE)
- North Atlantic Coast Guard Forum (NACGF) DK)

9. Status fra operative øvelser/varslingsøvelser

Det har vært avholdt varslingsøvelse innenfor avtalen i februar. AG var enig om at varslingsøvelsene pågår fortsatt i henhold til manualen. Det skjer stadig at feil e-post eller telefon nummer blir benyttet. Og responstiden er svært varierende. Rapport skjema ønskes tilsendt på avtalt skjema til sekretæren etter øvelse.

10. Plenums oppgaver til AG

10.1 Framtidens kommunikasjonsmetode /Felles situasjonsbilde

- a) Kystverkets bruk av Nødnettet er under utredning. Rakel i SE og Nødnettet i NO skal kunne " snakke sammen", men gikk ikke under øvelse i Lysekil.

b) NO sender en e-post til alle land og får en kontaktperson i alle land. Forsøker å få se om de ulike kartløsningene er compatible. Norge vil rapportere om dette på Plenum.

10.2 **Alternative bekjempningsmetoder**

Norge venter en rapport om diesel og hybridoljer (blandingsoljer tilsatt mye voks, men uten svovel). Det pågår også vinteriserte tester i Kystverkets testhall i Horten. Norge legger fram rapport og resultater for Plenum.

10.3 **Preventive tiltak mot ulovlige utslipp**

Norge vil på plenum rapporter fra Sjøfartsdirektoratet sin bruk av bøter.

Norge sjekker opp om spørsmålet om det å gi bøter og størrelsen på bøtene kan tas opp på «Claims WS» under Scope.

10.4 **Manualen**

Endringer vedtatt på sist Plenum er tatt inn i Manualen. De uoffisielle oversettelsene av selve avtalen, samt alle vedleggene er flyttet til egen del.

NO/DK la fram et nytt forslag til redigering av kap 4. AG var enig om at alle land omskriver sin del av kapittel 4 «Nasjonal organisering og ressurser» i henhold til mal lagt fram på møtet innen utgangen av juni.

10.5 **Hjemmesiden /intranett**

- Island kom med forslag om at standard nummerering på hjemmesiden blir som i standard agendaen. Dette prøves ut.
- Domenet flyttes fra Sverige (Bernt Stedt) til Island slik at institusjonen på Island "eier" det.

10.6 **Skipsvrak med olje og farlig last**

NO: la fram rapport om skipsvrak prioritert for overvåkning. Ingen vraktømming planlagt.

DK: FU SHAN HAI ble i 2013 tømt for olje pga fare for lekkasje til miljø.

SE: Har tidligere foretatt en kartlegging av vrak og har et 30 talls farlige vrak.

Tre av dem skal tømmes pga omgivelsene de ligger i. To i Østersjøen derav et Stockholms skjærgård, og ett i Skagerrak.

FI: har kartlagt mange vrak, men ingen som pt skal tømmes. Det står mest på finansieringen.

IS: Ingen kjente vrak med tungolje. Har tømt en som ikke var tungolje samt hevet et vrak pga etterforskning.

Ulikt i hvilken grad nasjonalt lovverk regulerer dette med vrak.

10.7 Erfaringer fra ulykker

SE:

Havarikommisjonen er ferdig med en hendelse ved Nyneshamn med lekkasje av diesel for noen år tilbake. I denne ble anbefalinger gitt til Transportsyrelsen, Kustbevakningen og Sjøfartsverket om å tydeliggjøre MAS funksjonen, samt om å avholde sambandsøvelse.

SE refererte også til hendelse med brann i polsk bukserbåt der Kustbevakningen ble nevnt i polsk havarikommisjonsrapport. Det hadde vært vanskelig for lokale ressurser å få tak i statlige ressurser.

NO refererte til tidligere nevnte Tide Carrier- hendelse. Det ble iverksatt en statlig aksjon overfor et fartøy i drift. Reder kom senere på banen og tok over slepet til kai.

10.8 Olje i is

Finland sender ut rapport fra STORMWIND når den foreligger.

Norge vil rapportere fra Oljevern 2015 (samarbeid med NOFO) på Plenum.

10.9 Strategi for KBH

Ordfører i AG hadde på forhånd sendt ut et spørreskjema til alle om sentrale spørsmål for KBH og la fram et dokument som oppsummerte disse.

AG var enig om at strategien skal baseres på et praktisk nivå ikke et politisk nivå. Øvelser og informasjonsdeling er de viktigste elementene innen avtalen. Viktig å ta tak i «lessons learned» for nye øvelser. AG vil at det skal utarbeides en langsiktig øvelsesplan basert på mer varierte øvelser, gjerne med utgangspunkt i reelle hendelser.

AG vil legge fram for Plenum 2-3 ideer for markering av 50-års jubileum i 2021. Strategidokumentet skal være et kort dokument, etterfulgt av en «action plan».

Det ble lagt følgende tidsplan for å ferdigstille et forslag til Plenum:

Medio mai: nytt utkast basert på diskusjon i AG sendes ut

Medio juni: frist for nasjonal høring og tilbakemelding til ordfører

Medio august: nytt utkast

Medio september: frist for nye innspill

Slutt september: sendes til Plenum

Uke 43_ Behandles av Plenum

10.10 Olje i vannsøylen

DK følger HAV-prosjektet under olja i is på vegne av KBH. Innhenting av relevant litteratur pågår. DK rapporterer på Plenum.

10.11 Beredskap i kjemikalieulykker

Ikke noe nytt å melde om.

10.12 SSN/CECIS +varslingsrutiner/ rapporteringsrutiner

NO la fram sakspapir om bruk av Safe Sea Net /CECIS under Scope
Ordførende vil skrive en e-post til alle HOD med spørsmål om disse varslingsrutinene kan brukes under SCOPE for å varsle KBH (siden det er avvik fra manualen).

10.13 KBH øvelser

SCOPE 2017 i Norge uke 39.

Det kan bli endring i forhold til manualen på KBH Øst 2018 da det er mulig Finland tar den som del av Arctic Week.

10.14 " Claims management" workshop 2016

- Workshop om Claims under Scope 2017

Det ble foreslått fra Danmark at man bør se nærmere på blant annet at oljefondet ikke dekker for kjemikaler. Norge tar med spørsmålet til sitt Claims-personell.

10.15 STS operasjoner

Finland sender sammenstilling av alle lands lovverk. Så avsluttes punktet. Rapport ikke ferdig. FI rapporterer på Plenum.

10.16 Artikkel 5 i avtalen

AG drøftet problemstillingen i lys av de foreslåtte endringene av varslingsystem. Blir det endring til CECIS / Safe Sea Net trenger ikke avtalen å endres da det i dette systemet skal varsles for alle hendelser. AG tar det igjen etter Plenum.

11. Annet

12. Neste møter – Plenum og AG

Neste møte i AG/plenum blir i uke 43 i Reykjavik

Tirsdag 24.10 AG

Onsdag 25.10 Plenum

Torsdag 26.10. Plenum etterfulgt av AG

Sverige tar sikte på å presentere ny sekretær for KBH på Plenum.

13. Avslutning

Takk til Finland for flott middag og gode lokaliteter for møtet.